

Relacions araboisraelianes per la porta de darrere

Israel és l'amant que aconsegueix que el matrimoni caiga en la infidelitat. Els països àrabs, desunits a pesar dels interessos comuns, de la cultura i la religió, han mantingut des de fa quasi trenta anys un doble joc que finalment s'ha convertit en una actitud hipòcrita de la qual molt pocs estats àrabs se salven en aquest principi de segle XXI.

El president egipci Anwar al-Sadat va normalitzar les relacions econòmiques i polítiques del seu país amb l'estat d'Israel i això el va convertir, per a alguns, en "visionari" i, per a altres, en "traïdor" de la causa àrab. El 1978, en l'acord de pau de Camp David, amb els auspicis dels Estats Units, Sadat va estampar la seua signatura en el document que reconeixia l'existència d'Israel i pel qual s'establí l'intercanvi de representació diplomàtica.

L'acte independent i bilateral d'Egipte, que va marcar les negociacions que altres estats àrabs han iniciat amb l'estat hebreu, va provocar l'expulsió d'Egipte de la Lliga dels Països Àrabs, la seu de la qual es va traslladar, temporalment, a la capital tunisiana.

El següent pas important en aquesta cursa pel reconeixement d'Israel –que les successives administracions nord-americanes sempre han protegit i utilitzat en les seues relacions amb els països àrabs– van ser els Acords d'Oslo. El 1993 Palestina reconeix Israel com a premissa per començar les negociacions territorials i avançar en el conflicte del Pròxim Orient. El 1994, en els Acords de Washington, Jordània entaula relacions amb Israel amb intercanvi d'ambaixadors.

Les representacions governamentals centrades en el comerç i en la inversió seran el primer pas d'aproximació cap a una relació política, encara que el des-

envolupament dels esdeveniments a la zona i els alts i baixos de l'enfrontament entre palestins i israelians faran que moltes vegades els països àrabs es limiten a inaugurar aquestes oficines d'interessos econòmics amb què reconeixen l'existència de l'estat d'Israel i, al mateix temps, entren en el grup de països àrabs amics dels EUA.

Amb la segona Intifada, que començà l'estiu del 2000, el procés de normalització de relacions amb Israel es paralitzà completament. La gosadia amb què el primer ministre Ariel Sharon es passejava per l'Esplanada de les Mesquites, en un acte de provocació i superioritat sense precedents, obligà els països àrabs a replantejar-se la seua relació amb Israel.

Arran d'aquest nou conflicte, Egipte i Jordània retiraren els seus ambaixadors de Tel Aviv, i no hi tornaren fins quatre anys més tard, després de la trobada que l'any passat van mantenir a Xarm al-Xeikh (Egipte) els dirigents d'Israel, Jordània, Palestina, Egipte i els EUA.

La cimera a la península del Sinaí va significar un punt d'inflexió. Els països àrabs el van considerar com el senyal perquè cada estat, individualment, establira les relacions que considerara més interessants per al seu país.

Cal tenir en compte que la unió dels països àrabs per no reconèixer diplomàticament Israel mai no va existir. És per això que, tot i la segona Intifada, encara tan recent –i que, de fet, va significar

una situació massa tensa perquè es poguera justificar davant el poble àrab la normalització de les relacions– a la rebotiga aquests països no van deixar de negociar amb Israel per avançar en les relacions pensant en el moment en què es calmara la situació.

De fet, Sharon, el polític que va provocar l'enuig dels 22 membres de la Lliga de Països Àrabs per la seua arrogància i menyspreu cap al poble palestí, continua sent el primer ministre israelià en l'actualitat, una mostra més que el doble joc àrab està completament instaurat en el procés de normalització de les relacions amb Israel.

La situació actual reflecteix que Palestina reconeix l'estat d'Israel perquè va ser condició prèvia per començar les negociacions; i així mateix, Egipte i Jordània ordenaren recentment la tornada dels seus ambaixadors a la capital israeliana. A més, Tel Aviv apunta Eritrea (que no forma part de la Lliga) com un país àrab més que hi ha entaulat relacions diplomàtiques. I Mauritània hi va establir relacions diplomàtiques el 1999 a pesar de l'augment de la tensió entre el Govern i l'oposició i a pesar també del boicot general a qualsevol contacte amb l'estat hebreu.

Quatre països més han fet públicament passos que indiquen que la normalització és imminent. Tunísia i el Marroc van

El ministre d'Exteriors d'Israel, Silvan Shalom (esquerra), és rebut pel president de Mauritània, Muauia Uld Sidi Ahmed Taya, a la seua arribada a l'aeroport de Nouakchott, Mauritània, el passat 3 de maig. Mauritània és un dels països àrabs amb què Israel ha establert relacions.

intercanviar amb Israel oficines d'interessos comercials, però les van tancar després de la Intifada. Qatar va tancar l'oficina, però Israel no ho va fer a Doha, per la qual cosa el contacte entre els responsables ha continuat fluït. Alhora, Oman ha mantingut els intercanvis comercials tot i que les oficines en ambdues capitals estigueren tancades. Aquest país manté projectes de certa envergadura, com ara el Centre d'Estudis de Dessalinització d'Aigua, que és de capital compartit.

Entre els països que és possible que comencen pròximament el procés de normalització, hi ha Bahrain. Abans de la segona Intifada les converses eren fluides, però la repressió al poble palestí les va paraitzar novament. Líbia també ha mostrat interès i ha començat a moure els seus contactes, que han estat habituals gràcies als libis que emigraren a Israel durant els anys cinquanta i seixanta. També la Unió dels Emirats Àrabs ha mostrat cert acostament a Israel, encara que el rebuig a mantenir relacions direc-

tes amb Tel Aviv continua sent categòric. De moment, accepta participar en reunions i conferències internacionals en què també participin els israelians.

I finalment, l'Iraq. La delicada situació política d'aquest país a penes pot confirmar que l'acostament a l'estat hebreu siga imminent, però, segons fonts oficials, i tenint en compte que és l'administració Bush la que promou els avanços de la diplomàcia iraquiana, és molt possible que enguany es produeca la normalització de relacions.

Per últim, els països que mantenen el discurs oficial de la Lliga dels Països Àrabs —de rebuig a la normalització fins que no se solucione el conflicte del Pròxim Orient i Israel reconega l'estat palestí i Jerusalem com la capital, tal com refermà al final d'abril la cimera d'Alger— són Síria, Líbia i l'Àrabia Saudita.

El conflicte entre els règims àrabs i els seus pobles està a flor de pell quan es tracta la normalització de relacions amb Israel. La recent visita de Silvan Shalom a Mauritània va provocar manifestacions multitudinàries; a Tunísia, el president Ben Ali ha confirmat l'assistència de Sharon a la cimera internacional de l'ONU sobre mitjans de comunicació que se celebrarà al novembre, a pesar de les crítiques i del boicot que ha anunciat la societat civil. Al Marroc, els intents d'introduir Israel en certàmens internacionals fins ara han fracassat. Va ser el cas del Fòrum del Futur, patrocinat pels EUA, o de la trobada internacional de rabins, imams i rectors, que finalment es va celebrar a Bèlgica. En canvi, sí que es va dur a terme una polèmica visita de membres del partit laborista, liderada per Simon Peres, al regne marroquí, que va provocar la indignació de molts ciutadans d'aquest estat.

Malgrat tot, el Govern israelià no perd l'esperança. Té una visió a llarg termini i una persistència sense límits. De fet, el cap de la diplomàcia israeliana, Silvan Shalom, ja anuncià en començar el seu mandat que en un any aconseguiria consolidar la normalització de relacions amb deu països àrabs. Desafiament o realitat, però mentre els uns fan falses promeses i es dediquen a les negociacions bilaterals, els altres aconsegueixen suports cada cop més estables a la zona.

*Carla Fibla
Rabat*

Les relacions de la Lliga de Països Àrabs amb Israel

